



TAMPERE

Kantakaupungin vaiheyleiskaava – valtuustokausi 2021–2025
ja Keskustan strategisen osayleiskaavan vaiheittainen muutos
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 7.3.2022, päivitetty 7.3.2023 ja 5.3.2024

Vaiheyleiskaava 2021–2025 ja sen valmisteluun osallistuminen

Kaupunkiympäristön palvelualue / Yleiskaavoitus

Sisällysluettelo

Yleiskaava on kuva Tampereen tulevaisuudesta	3
Tampereen malli yleiskaavan laadinnassa.....	4
Kaupunkistrategia ja muut yleiskaavatyötä ohjaavat asiakirjat	5
Vaiheyleiskaavaa ohjaavat erillisohjelmat ja suunnitelmat	6
Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavan aluerajaus	7
Vaiheyleiskaavan sisällöt.....	8
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen – kestävyyttä ilmastonmuutosta vastaan.....	9
Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut – kaupunkiluonnosta hyvinvointia	11
Tesoman asemanseutu	13
Lielahden alue.....	15
Keskusta	17
Alasjärven itäpuoli.....	19
Vaiheyleiskaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi	21
Vaiheyleiskaavan esittäminen teemoittain kartoilla	22
Suunnittelun aikataulu ja siihen osallistuminen	23
Osallistumismahdollisuudet suunnittelun eri vaiheissa.....	24
Mistä ja miten toivomme mielipiteitä ja kommentteja?	25
Yhteystiedot ja ohjeet yleiskaavaprosessin seuraamiseen.....	26
Liitteet	
Liite 1 Lielahden yleissuunnitelman ehdotus (Päivitys 7.3.2023: Lielahden yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 24.10.2022 jatkosuunnittelun pohjaksi).	

Yleiskaava on kuva Tampereen tulevaisuudesta

Yleiskaava ohjaa maankäytön ja liikenteen kehittämistä. Tampereella on kantakaupungin alueella voimassa kolme eri aikoina laadittua ja hyväksyttyä yleiskaavaa, jotka yhdessä muodostavat voimassa olevan yleiskaavatilanteen. Yleiskaavat kuvaavat tavoiteltua yhdyskuntarakennetta vuonna 2040.

Mikä yleiskaava on

Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa määritellään Tampereen kan-

takaupungissa esimerkiksi alueiden pääkäyttötarkoitukset ja erilaisten liikenneväylien ja liikkumismuotojen kokonaisuus. Alueiden pääkäyttötarkoituksia ovat muun muassa monipuoliset keskusta-alueet, asumisen, työpaikkojen ja elinkeinojen alueet sekä viheralueet. Lisäksi yleiskaavassa osoitetaan kulttuuriympäristön ja yhdyskuntatekniikan alueita, kohteita ja reittejä. Yleiskaava on oikeusvaikutteinen kaava. Se ohjaa voimaantulokuulutuksen jälkeen yksityiskohtaisempaa asemakaavoitusta ja siten myös kaupungin kehitystä sekä rakentamista.

Mistä yleiskaavassa päätetään

Yleiskaavassa osoitetaan kaupungin erilaisten toimintojen ja palvelujen sekä liikenneväylien kokonaisuuden nykytila ja tavoitteet. Yleiskaava on päätös siitä, miten edellä mainittua kaupun-

kirakennetta ylläpidetään ja kehitetään tulevaisuudessa. Yleiskaavakartalla on alueita, kohteita sekä yhteyksiä ja väyliä esittäviä kaavamerkintöjä, joihin liittyy kaavamääräyksiä. Kaavamääräyksissä kerrotaan tulevaisuuden tavoitteet sekä ohjeet ja rajoitukset, miten kehittämistä tulee tehdä tarkemmassa suunnittelussa.

Yleiskaavan perusteella ei voi suoraan hakea esimerkiksi rakennuslupia tai rakentaa uutta väylää. Rakentaminen edellyttää, että alueelle tai väylälle laaditaan ja hyväksytään asemakaava tai katu- ja puistosuunnitelma. Nämä suunnitelmat laaditaan yleiskaavan jälkeen omana hankkeenaan. Yleiskaavakartta on lainvoimainen, ja siitä poikkeaminen täytyy perustella tapauskohtaisesti.

Tampereen malli yleiskaavan laadinnassa

Tampereella on ajantasainen yleiskaavatilanne. Yleiskaavatilanteen ajantasaisuutta arvioidaan valtuustokausittain neljän vuoden välein, ja sitä tarkistetaan tarvittavin osin kaupunkistrategian tavoitteiden ja painotusten mukaan. Näin voidaan reagoida maankäyttöön kohdistuvien tavoitteiden ja toimintaympäristön muutoksiin. Yleiskaava toteuttaa ja konkretisoi fyysisen ympäristön osalta kaupunkistrategian tavoitteita.

Yleiskaava laaditaan laajassa yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden, viranomaisten, asukkaiden sekä muiden sidosryhmien kanssa. Koska

tavoitteet ovat laajoja ja niillä pyritään vaikuttamaan pitkälle tulevaisuuteen, laaditaan yleiskaavakin yleispiirteisenä. Yleiskaavassa keskitytään ohjaamaan kaupungin kasvuun ja kehitykseen liittyviä tavoitteita. Valtuustokauden lopussa kaupunginvaltuusto hyväksyy yleiskaavan.

Vaiheyleiskaavan idea

Yleiskaavan päivitystarvetta peilataan siis kaupunkistrategiaan. Voimassa olevan yleiskaavan strategian mukaiset tavoitteet pidetään sellaisenaan voimassa. Suunnittelu kohdistetaan kulloinkin ajankohtaisiin ja uudesta strategiasta nouseviin kysymyksiin. Valtuustokauden aikana päivitettävää yleiskaavaa laaditaan niin sanottuna vaiheyleiskaavana (maankäyttö- ja rakennuslaki 35. §). Käytännössä tämä tarkoittaa, että ajantasaiset yleiskaavan merkinnät ja kaavamääräykset pysyvät sellaisenaan voimassa. Vaiheyleiskaavatyö kohdistuu vain

valittujen teemojen selvityksiin, suunnitteluun ja vuorovaikutukseen. Myös kaupunginvaltuuston hyväksymispäätös kohdistuu vain vaiheyleiskaavakarttojen kaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

Vaiheyleiskaavalla täydennetään voimassa olevaa yleiskaavatilannetta

Suunnittelualueella ovat voimassa Kantakaupungin yleiskaava 2040, joka on saanut lainvoiman 20.1.2020, Kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2017–2021, joka on saanut lainvoiman 9.6.2023 sekä keskustan strateginen osayleiskaava, joka on saanut lainvoiman 16.1.2019. Kantakaupungin vaiheyleiskaava 2017–2021 kumoaa osia Kantakaupungin yleiskaavasta 2040 ja muuttaa niiltä kohdin Tampereen kantakaupungin yleiskaavatilannetta. Ajantasainen yleiskaavatilanne on nähtävissä yleiskaavayhdistelmästä.



Voimassa oleva yleiskaavatilanne kantakaupungin alueella muodostuu Kantakaupungin yleiskaavasta 2040, keskustan strategisesta osayleiskaavasta sekä Kantakaupungin yleiskaavaa 2040 päivittävästä valtuustokauden 2017-2021 vaiheyleiskaavasta.

Kaupunkistrategia ja muut yleiskaavatyötä ohjaavat asiakirjat

Tampereella yleiskaavavalmistelu ja sen tavoitteet on vahvasti kytketty kaupunkistrategian toteuttamiseen. Yleiskaavatyötä ohjaa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja Pirkanmaan maakuntakaava. Kaavaprosessia ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL).

Kaupunkistrategia ”Tekemisen kaupunki”

Tampereen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.11.2021 kaupunkistrategian, joka sisältää lähtökohdat yleiskaavatyölle. Kaupunkistrategiassa Tampere katsoo vastuullisesti tulevaisuuteen. Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavatyö perustuu kaupunkistrategian Hiilineutraaleja tekoja -otsikon sisältöihin.

Strategiassa toimenpiteiksi on määritelty määrätietoinen luonnon monimuotoisuuden parantaminen ja ilmatoriskeitä varautuminen. Yleiskaavatyössä etsitään kaupunki- ja luonnonympäristöön sekä liikenteeseen ratkaisuja, jotka tukevat ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillintää sekä edistävät luonnon monimuotoisuutta. Yleiskaavaratkaisujen tulee samalla varmistaa, että kaupunkilaisten arki on sujuvaa ja kaupungin elinvoima lisääntyy. Tavoitteena on, että Tampere kasvaa kestävästi ja laadukkaasti, kaupunkiympäristöstä muodostuu viihtyisiä ja houkuttelevia ja että lähiluonto huomioidaan kaupungin kehittämisessä.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat ylin hierarkiataso maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017, ja ne ohjaavat maakunta- ja yleiskaavojen laadintaa.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Yleiskaavan tulee perustua maakuntakaavaan. Pirkanmaan maakuntakaavasta yleiskaavaan tulevia tavoitteita ovat muun muassa erilaisten kehittämisvyöhykkeiden tarkentaminen ja seudullisten tie-, infra- ja viherverkostojen konkretisointi Tampereella. Kuluvalle valtuustokaudella alkaa Pirkanmaalla vaihemaakuntakaavatyö.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)

Yleiskaavan laatiminen on maankäyttö- ja rakennuslailla ohjattua toimintaa. Lain 39. §:ssä on esitetty sisältövaatimuksia yleiskaavalle. Niiden mukaan yleiskaavan laadinnassa on otettava huomioon muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys sekä mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Vaiheleiskaavaa ohjaavat erillisohjelmat ja suunnitelmat

Yleiskaavatyöhön liittyy laaja joukko kaupungin ohjelmia, suunnitelmia, sopimuksia ja päätöksiä. Myös valtuustokauden aikana laaditaan monia ohjelmia, jotka kytkeytyvät yleiskaavatyöhön ja joista voidaan tarvittavin osin viedä sisältöä myös vaiheleiskaavakartoille.

Pormestariohjelma

Pormestariehdokas Anna-Kaisa Iksen pormestariohjelma "Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki" julkaistiin syksyllä 2021. Pormestarin vaihtuessa vuonna 2023 pormestari Kalervo Kummola julkaisi päivitetyn pormestariohjelmansa. Pormestariohjelma ulottuu vuoteen 2025 ja se kokoaa pormestarikoalition valtuustoryhmien näkemykset. Pormestariohjelmassa korostuu tekojen, mahdollisuuksien, vastuullisuuden sekä erityisesti ihmisten Tampere.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040

Tampereen kaupunkiseudun 3. rakennesuunnitelma 2040+ "Vehreä metropolimme" hyväksyttiin seutuhallituksessa 25.10.2023. Suunnitelma on kaupunkiseudun kuntien yhteinen tahtotila seudun tulevaisuuden ratkaisusta. Suunnitelma korostaa sinivihreää ympäristöä, vahvaa rakennetta ja kansainvälistymisen paikkoja. Vuosille 2024–2027 suunnatun MAL-sopimuksen neuvottelut ovat käynnissä. Valtion tavoitteena on sopimusten valmistuminen keväällä 2024 ja niiden allekirjoittaminen kesällä 2024.

Edellisen valtuuston hyväksymiskäsittelyn ponsi 17.5.2021 §64

Kun kaupungin valtuusto hyväksyi edellisen valtuustokauden vaiheleiskaavan 2017–2021, se lisäsi päätökseen toivomusponnen: "Lisäksi kaupunginvaltuusto edellyttää, että joukkoliikenteen laatukäytävien määrää on lisättävä keskeisille reiteille seuraavassa kantakaupungin yleiskaavassa siten, että keskusta on jatkosakin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla." Tämä huomioidaan vaiheleiskaavatyössä.

Kaupungin toimintaa ohjaavia ja linjaavia erillisohjelmia, jotka kytkeytyvät vaiheleiskaavatyöhön

- PALM-suunnitelma
- Asemakaavoitusohjelma
- Maa- ja asuntopolitiikan linjaukset
- Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta
- Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma SUMP
- Luonnonsuojeluohjelma
- Luonnon monimuotoisuusohjelma
- Pyöräilyn edistämishjelma
- Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma
- Viherpalveluohjelmat
- Elinkeinopolitiikan linjaukset
- Kehitysohjelmat (Hiilineutraaleja tekoja, Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Data driven city for citizens, Luova Tampere).

Kuluvan valtuustokauden aikana valmisteltavia linjauksia ja erillisohjelmia, jotka kytkeytyvät yleiskaavatyöhön

- Raitiotien jatkosuunnitelmat
- Arkkitehtuuriohjelma
- Liikenneturvallisuusohjelma
- Kaupunkipuulinjaus
- Viherkattolinjaus
- Hulevesiohjelma
- Meluntorjunnan toimintasuunnitelma.

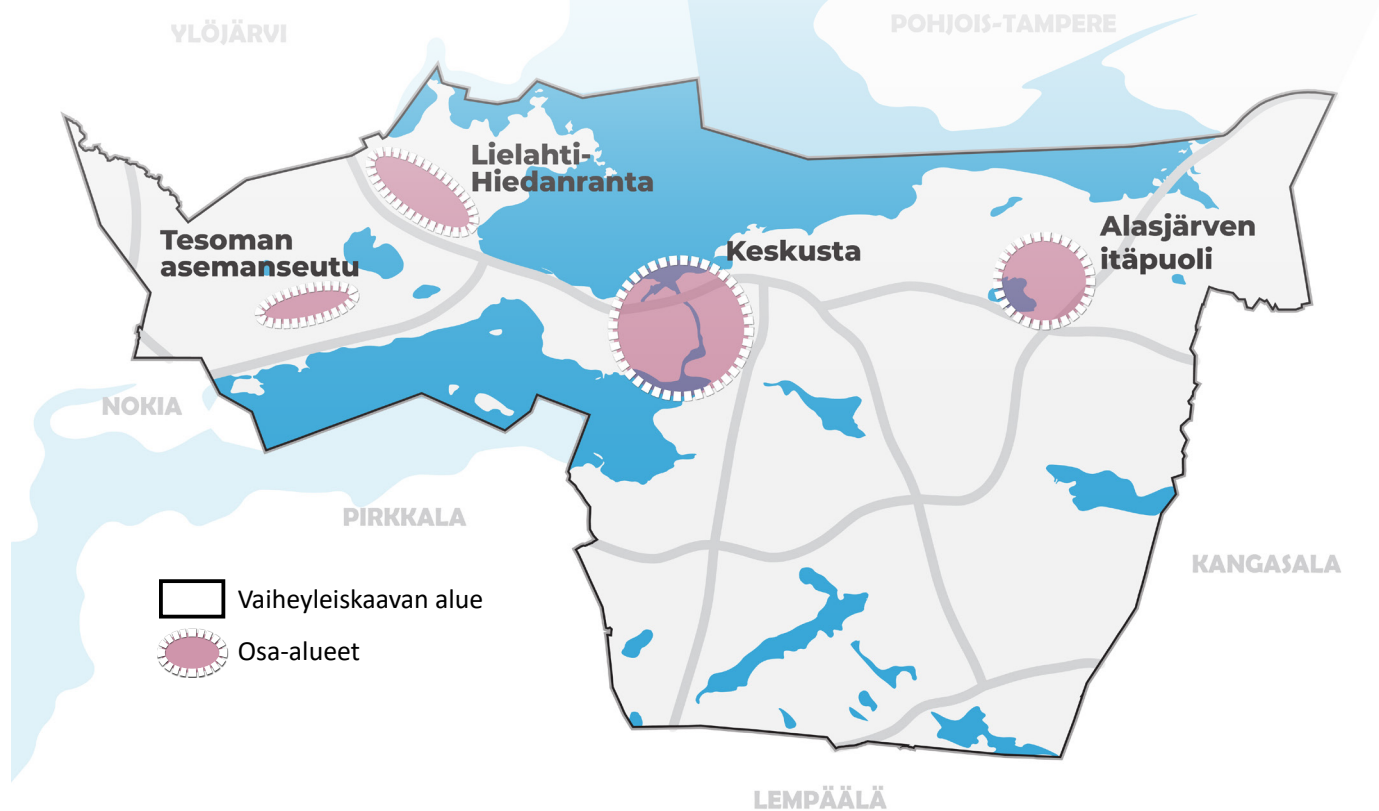
Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavan aluerajaus

Vaiheyleiskaavan suunnittelualue koskee kantakaupungin aluetta, jolle sijoittuu valtaosa nykyisistä asukkaista ja tulevasta kasvusta. Alue rajautuu pohjoisessa Näsijärveen ja Näsijärven Hangaslahdesta alkaen valtatie 9:ään ja muissa suunnissa naapurikuntiin: Kangasalaan, Lempäälään, Pirkkalaan, Nokiaan ja Ylöjärveen. Kantakaupungin osuus Tampereen kokonaispinta-alasta on noin 25 % ja väestöstä noin 98 %.

Vaiheyleiskaavan sisällä on neljä osa-aluetta, joiden suunnittelua tarkennetaan strategista yleiskaavaa tarkemmalle tasolle. Nämä alueet ovat: Tesoman asemanseutu, Lielähti-Hiedanranta, Keskusta ja Alasjärven itäpuoli. Alasjärven itäpuolen aluerajauksista on pienennetty kaavan ehdotusvaiheessa. Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavatyö kohdistetaan seuraavilla sivuilla esiteltäviin suunnittelu- ja

sisältökokonaisuuksiin. Osallisten on mahdollista osallistua sekä koko kaava-alueella tapahtuvaan tarkempaan suunnitteluun. Lisää vaiheyleiskaavan osallistumismahdollisuuksista sivulla 24.

Kokonaisala	169 km ²
Maa-ala	127 km ²
Asemakaavoitettu alue	111 km ²
Asukasmäärä (2/2022)	235 000
Asukastiheys	1 850 as/km ²



Vaiheleiskaavan sisällöt

Vaiheleiskaavan koko kaava-aluetta koskevat sisällöt ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viherympäristön ja vapaa-ajanpalveluiden kehittäminen. Tiivistyvässä kaupungissa ilmastonmuutoksen seuraukset, kuten sään ääri-ilmiöt, näkyvät selkeimmin. Kaupungissa viheralueilla, kuten puistoilla ja metsillä, on monenlaisia tehtäviä. Tampereella ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja viheralueisiin liittykin paljon erilaisia tavoitteita. Erilaisten tavoitteiden yhteensovittaminen on hyvä tehdä koko kantakaupunkia koskevassa yleiskaavassa.

Tampereella strategisesta ja ajantasaisesta yleiskaavasta on saatu hyviä kokemuksia. On kuitenkin huomattu, että kaikilla olemassa olevilla ja muuttuvilla alueilla yleispiirteinen yleiskaava ei ohjaa tarpeeksi tarkasti asemakaavojen laadintaa ja muuta tarkempaa suunnittelua. Näillä alueilla muutos tulee tapahtumaan pitkän aikavälin kuluessa ja monesti hanke kerrallaan. Sitä ennen tulisi ratkaista kyseiseen kokonaisuuteen liittyviä asioita, kuten liikenne- ja viheryhteyksiä, tai yhteensovittaa ristiriitaisia tavoitteita. Kuluvalle valtuustokaudella

vaiheleiskaavassa esitetään tarkemmat yleiskaavaratkaisut neljälle osa-alueelle: Tesoman asemanseudulle, Lielähti-Hiedanrannalle, Keskustalle ja Alasjärven itäpuolelle. Osa-alueilla pohditaan, miten eri toiminnot sijoitetaan ja miten eri liikkumisen tavat huomioidaan alueilla. Lisäksi kiinnitetään huomiota kaupunkiympäristön laatuun.

Alla on esitetty sisältöjen tavoitteet tiiviisti. Tarkemmin suunnittelua ja tavoitteita teemojen ja alueiden osalta on avattu seuraavilla sivuilla.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Kaupunkisuunnittelussa joudutaan varautumaan ilmastonmuutoksen seurauksena yleistyiin sään ääri-ilmiöihin, kuten helleaaltoihin ja rankkasateisiin. Sopeutumista toteutetaan selvittämällä ja osoittamalla vaiheleiskaavassa vesistö- ja viheralueiden muodostama kokonaisuus. Tämä siniviherrakenne lisää kaupungin kestävyttä ilmastonmuutosta vastaan.

Viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut

Viherympäristön tehtäviä niin luonnon monimuotoisuuden turvaajana kuin kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja viihtymisen edistäjänä edellyttää tavoitteiden yhteensovittamista. Vaiheleiskaavassa tunnistetaan viher- ja virkistysverkoston osa-alueiden ominaispiirteet ja kehittämistarpeet. Tällöin yleiskaava ohjaa paremmin jatkosuunnittelua tulevaisuudessa.

Tesoman asemanseudun osa-alue

Tesoman lähijuna-aseman ympäristö on vaihteittain muuttumassa osaksi aluekeskusta. Tapahtuvan muutoksen tueksi tarvitaan tarkempia alueiden käyttötarkoitusten ja liikenneyhteystarpeiden määrittelyjä, jotta alueesta syntyy monipuolinen, kestävä ja toimiva kokonaisuus.

Lielähti-Hiedanrannan osa-alue

Lielähti-Hiedanrannan alueella on tavoitteena ohjata alueen muutosta niin, että alueen monipuoliset toiminnot ovat liikenteellisesti toimivilla sijainneilla ja että Lielähti-Hiedanrannan alue kasvaa kestävästi asukkaineen ja palveluineen. Muutoksen ohjaamiseksi selvitetään kaupan määrää, laatua ja sijaintia strategista yleiskaavaa tarkemmin.

Keskustan osa-alue

Keskustan suunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat elinvoiman säilyttäminen ja kestävä liikkuamisen sekä viherympäristön laadun kehittäminen. Lisäksi tavoitteena on tarkentaa ohjeita kaupunkiympäristön täydennysrakentamiselle, jossa huomioidaan myös erilaiset pysäköintiratkaisut.

Alasjärven itäpuolen osa-alue

Alasjärven itäpuolella täsmennetään alueen vesistö- ja viheralueiden muodostaman kokonaisuuden ominaispiirteitä ja virkistyskäytön kehittämismahdollisuuksia. Lisäksi tutkitaan alueella olevien palvelujen kehittämistä ja saavutettavuutta ja sitä, onko alueelle mahdollista sijoittaa uusia palveluja, kuten leirintämatkailutoimintaa.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen – kestävyttä ilmastonmuutosta vastaan

Tampereen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi täytyy tehdä ilmastonmuutoksen hillintätoimia eli vähentää merkittävästi muun muassa asumisesta ja liikkumisesta aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä. Hillintätoimista huolimatta ilmasto lämpenee sekä maailmanlaajuisesti, että paikallisesti Tampereella. Tapahtuvaa muutosta ei voi enää estää. Tämän takia myös Tampereella joudutaan maankäytönsuunnittelussa varau-

tumaan ilmastonmuutoksen seurauksena yleistyviin sään ääri-ilmiöihin, kuten helleaaltoihin, rankkasateisiin ja tulviin.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät Tampereella esimerkiksi pidempinä hellejaksoina ja suurempina sademäärinä. Helteet aiheuttavat rakennettujen alueiden voimakasta lämpenemistä (lämpösaarekeilmiö), mikä voi heikentää asukkaiden hyvinvointia. Tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä

vettä läpäisemättömien pintojen suuri määrä saattaa aiheuttaa rakennettujen alueiden sekä vesistöjen tulvimista. Ilmastonmuutokseen sopeutumisella on mahdollista vähentää ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia haittoja, kuten tulvista seuraavia taloudellisia tappioita. Sopeutumistoimet edistävät lisäksi tasa-arvoa, sillä erityisesti terveysriskit kohdistuvat haavoittuvassa asemassa olevaan väestöön, kuten ikääntyneisiin.

Sopeutumista vaativat ilmiöt Tampereella



Rankkasateet

Sademäärät ja intensiiviset sadetapahtumat kasvavat
Maanvyörymä- ja eroosioriski
Tulvat lisääntyvät
Haitta-aineiden kuormituspiikit
Vesistöjen vedenkorkeuden vaihtelu kasvaa
Pohjavesien muutokset
Pilvisyys lisääntyy



Hellejaksot Kuivuus

Keskilämpö kohoaa
Kuivuusjaksot lisääntyvät ja pidentyvät
Lämpösaarekeilmiö voimistuu
Ilmankosteus lisääntyy
Avainhabitaation tuho, esim. metsäpalossa
Terveysriskit



Hulevesitulvat Vesistötulvat

Hulevesitulvat lisääntyvät
Vesistötulvat lisääntyvät
Hulevesikuormitus talvella lisääntyy
Rakennevauriot
Reitit katkeavat



Myrskyt Tuulisuus

Rakenteet vaurioituvat
Puita kaatuu
Reitit katkeavat
Tuulenpuuskat voimistuvat
Sähkökatkot



Lämpötilan vaihtelut

Vaihtelu nollan molemmin puolin lisääntyy
Rakenteiden rapautuminen
Onnettomuusriski
Ekosysteemien sopeutuminen heikkenee



Lumipeite, jää ja routa vähenevät

Talvisadanta lisääntyy
Maaperän vakavuus heikkenee
Lisääntyvä suolaisuus -hulevesien häittäkuormitus
Ekosysteemien sopeutuminen heikkenee
Pilvisyys lisääntyy ja auringonpaiste vähenee



Äärimmäinen kylmyys

Saattaa yleistyä
Lämmityshaasteet
Rakenteiden vauriot
Hankalat liikkumisen olosuhteet

Lähde: Vaikutusarvio ilmastonmuutokseen sopeutumisesta ja ilmatoriskien hallinnasta, Sitowise Oy, 2020.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen – kestävyttä ilmastonmuutosta vastaan

Tampereella on toteutettu ilmastonmuutoksen hillintää täydentämällä olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Rakentamista myös keskitetään hyvien joukkoliikenneyhteyksien, kuten raitiotien, läheisyyteen. Näin vähennetään muun muassa liikkumisesta syntyvien päästöjen määrää. Hillinnän lisäksi tarvitaan sopeutumisen toimia. Sopeutumisen keinoista merkittävin on kantakaupungin vesistöjen ja viheralueiden muodostaman verkoston (siniviherverkosto) säilyttäminen mahdollisimman laajana ja yhtenäisenä. Siniviherverkosto mahdollistaa lisääntyvien sateiden luonnollisen imeytymisen ja siten vähentää tulvien mahdollisuutta. Kasvillisuus ja vesistöt viilentävät rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita ja luovat asukkaille viihtyisiä virkistysalueita.

Yleiskaavan tärkeimpänä sopeutumisen tavoitteena on turvata yhtenäinen siniviherrakenne, joka lisää kaupungin kestävyttä ilmastonmuutosta vastaan. Sopeutumista ohjataan etenkin kaavakartalla 2 *Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut* sekä

kartalla 4 *Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto*. Kartalla 2 esitetään siniviherrakenne, joka muun muassa turvaa viheralueiden riittävyyttä, hiilivarastojen säilymistä ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Kartalla 4 aihetta ohjataan esimerkiksi luonnonmukaisen hulevesienhallinnan ja pohjavesien säilymisen osalta. **Näin vähennetään ilmastonmuutokseen liittyviä haittoja, ja samalla luodaan uusia mahdollisuuksia ja hyötyjä, kuten monimuotoisia viheralueita ja puhtaampia kaupunkivesiä.**

Kaavatyössä tuotetaan kantakaupungin alueen kattavat pienvesi- ja vesistöselvitys sekä lämpösaarekeilmiöselvitys. Pienvesi- ja vesistöselvitys tuottaa tietoa vesialueiden muodostamasta kokonaisuudesta ja sen nykytilasta, kuten luonnontilaisuudesta. Lämpösaarekeilmiötä selvitetään etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla ja pohditaan millä keinoilla ilmiöstä aiheutuvia haittoja voitaisiin pienentää.

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Tampereen kaupungin ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja varautumisen selvitys 2022
- Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartta
- Tampereen hulevesiohjelma 2011 sekä ohjelman päivitystyö 2022
- Hiilivarastojen laskenta -hanke sekä Tampereen kaupunkipuulinjaus 2021
- Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelma 2021–2030.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat

- Asemakaavoitus
- Viheralueet ja hulevedet
- Ympäristönsuojelu
- Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Vaikutusarvio ilmastonmuutokseen sopeutumisesta ja ilmatoriskien hallinnasta 2020.

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

- Kantakaupungin pienvesi- ja vesistöselvitys
- Tampereen lämpösaarekeilmiöselvitys
- Kantakaupungin hulevesi- ja vesistötulvaselvitys.

Mitä uhkakuvia tai huolia ilmastonmuutos Tampereella mielestäsi aiheuttaa?

Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut – kaupunkiluonnosta hyvinvointia

Tampere on vihreä kaupunki. Harjumai-sema, monimuotoiset viheralueet ja vesistöt ovat osa kaupungin identiteettiä. Viherympäristöt lisäävät viihtyisyyttä ja kaupungin kykyä uudistua sekä palautua mahdollisesti tapahtuvista muutoksista (resilienssi). Kaupunkiluonnolla on myös myönteinen vaikutus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Onkin tärkeää määritellä rakennetut ja riittävät rakentamattomat alueet sekä niiden väliset yhteydet, jotta voidaan luoda viihtyisää ja kestäväää kaupunkia. Lisäksi on syytä puhua laajemmin siniviherrakenteesta. Siniviherrakenne sisältää kasvullisten alueiden ohella

myös vesialueet sekä näiden väliset yhteydet. Eli siihen kuuluvat muun muassa kaikki metsät, puistot, pihat, järvet, lammet, katupuut, ojat ja purot. Vesistöjen rannat ovat myös tamperelaisten lempipaikkoja lukuisten asukaskyselyiden perusteella.

Viher- ja vesialueet ovat osa sekä ekologista että asukkaiden virkistysverkostoa, ja niihin liittyy erilaisia kehittämistarpeita. Tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta, mutta myös tarjota kaupunkilaisten hyvinvointia ja viihtymistä edistäviä virkistyspalveluja. Tämä edellyttää tavoitteiden yhteensovittamista.

Tampereen kasvava asukasmäärä ja alueen muut virkistyskäyttäjät tarvitsevat erilaisia virkistysalueita ja -palveluja. Kun virkistysalueiden käyttö lisääntyy, lisääntyvät niiden kehitystyön ja kestävyiden haasteet. Kehittämisessä onkin huomioitava alueiden ja palveluiden erilaiset tehtävät, ominaispiirteet sekä tarpeet, saavutettavuus ja ilmastomuutoksen vaikutukset. Tiivistyvässä kaupungissa tärkeää on viher- ja virkistysverkoston riittävyys ja laatu. Laatu tuottavat muun muassa alueiden monimuotoisuus ja -käyttöisyys sekä alueiden luonto-, virkistys-, maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot.

Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut – kaupunkiluonnosta hyvinvointia

Yleiskaavassa osoitetaan siniviherrakenteen runko. **Tavoitteena on turvata ja kehittää kestävää siniviherrakennetta ja kaupunkiluonnosta monimuotoisuutta kaupungin tiivistyessä. Helposti saavutettavat virkistysalueet tarjoavat kaupunkilaisille erilaisia elämyksiä, luontokokemuksia ja vapaa-ajanpalveluita.**

Yleiskaava ohjaa paremmin jatkosuunnittelua, kun siinä tunnistetaan tarkemmin siniviherrakenteen ja virkistysverkoston osa-alueiden ominaispiirteet, arvot ja kehittämistarpeet. Vaiheyleiskaava mahdollistaa tavoitteiden tarkentamisen ja palvelee muun muassa asemakaavoitusta, viheralueiden ja -palveluiden jatkosuunnittelua sekä pyöräilyn tavoiteverkon tarkempaa suunnittelua.

Tampereen kaupunki tiivistyy ja asukasmäärä kasvaa. Minkälaisia kaupungin viher- ja virkistysalueiden tulisi mielestäsi olla tulevaisuudessa?

Asiakokonaisuutta ohjataan yleiskaavan kartalla 2 *Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut*. Tarvittavat sinirakenteen tarkistukset esitetään kartalla 4 *Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto*. Kaavan päivitykset kohdistuvat pääosin yleiskaavan keskuspuistoverkostolle ja ekologiselle verkostolle.

Suunnittelun tueksi tarkastellaan keskuspuistoverkoston ominaispiirteitä, ekologisten yhteyksien toimivuutta ja virkistyspalveluiden kokonaisuutta. Pienvesi- ja vesistöselvitys tuottaa tietoa kantakaupungin sinirakenteesta. Viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut liittyvät laajasti kaupunkiympäristön sekä elinvoima ja kilpailukyky -palvelualueiden eri yksiköiden toimintaan.

Minkälaisia virkistyspalveluita mielestäsi kantakaupungin alueella tarvitaan?

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Luonnon monimuotoisuusohjelma
- Viheralueohjelma
- Liikunnan palveluverkkosuunnitelma 2022–2035
- Hulevesiohjelma
- Viherpalveluohjelmat
- Tampereen kaupunkipuulinjaus 2021
- Pyöräilyn edistämishjelma
- Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma
- Luontovirkistyspalveluohjelma
- Retkeilyn kehitysohjelma 2021–2025.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat

- Asemakaavoitus
- Viheralueet ja hulevedet
- Ympäristönsuojelu
- Liikennejärjestelmäsuunnittelu
- Liikuntapalvelut
- Kiinteistötoimi.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Tampereen kantakaupungin viher- ja virkistysverkoston selvitys 2014
- Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys
- Kaupungin luontoselvitystiedot.

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

- Keskuspuistoverkoston tyypittely
- Ekologisen verkoston toimivuustarkastelu
- Virkistyspalvelukokonaisuuden tarkastelu
- Kantakaupungin pienvesi- ja vesistöselvitys
- Tampereen leirintämatkailun konseptointi-selvitys.

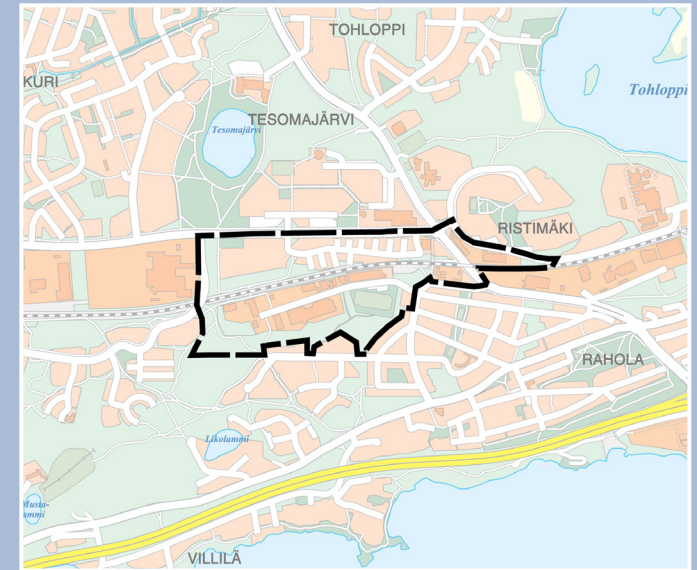


Tesoman aluekeskus läntisellä Tampereella on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti, kun alueelle on rakennettu liike- ja palvelutiloja, yhtenäiskoulu sekä asumista maankäytöltään muuttuville alueille. Tesomalle valmistui lähijuna-asema, ja sen pilotointi liikenteessä alkoi vuonna 2021. Lähijuna on tulevaisuudessa keskeinen osa alueen joukkoliikennettä.

Aluekeskus ja sen lähialueet ovat edelleen voimakkaassa muutostilassa. Seuraavaksi muuttuvia alueita ovat erityisesti lähijuna-aseman ympäristö ja Teerivuorenkadun varsi. Konkreettisesti muutos toteutuu tontti ja hanke kerrallaan, minkä vuoksi ennen varsinaista asemakaavoitusta ja rakentamista tulee määritellä muutoksen koko aluetta koskevat tavoitteet ja esittää ratkaisut niiden toteutumiseksi. **Suunnittelussa on tärkeää löytää ratkaisuja siihen, miten varmistetaan helppo ja sujuva pääsy lähijuna-asemalle erityisesti aluekeskuksen ja Media-**

poliksen suunnista kävelen, pyöräillen ja ajoneuvoliikenteellä. Lisäksi on ratkotava, kuinka paljon ja mihin tavoitellaan toimitilarakentamista, ja millainen tarve on uusille virkistysalueille sekä niille johdettaville yhteyksille. Alueen maankäytöllinen ja toiminallinen muutos ei saa haitata nykyisten toimijoiden elinkeinotoimintaa ja sen kehittämistä. Teerivuorenkadulla tulee mahdollistaa vaiheittainen muutos teollisuusalueesta palvelujen, työpaikkojen ja asumisen alueeksi.

Tesoman alueelle on laadittu yleissuunnitelma laajassa vuorovaikutuksessa vuonna 2016. Se on osittain vanhentunut, sillä siinä ei ole otettu täysimääräisesti huomioon lähijuna-aseman käyttöönottoa muun muassa saavutettavuuden suhteen. Myös Teerivuorenkadun varren muutos voimassa olevan yleiskaavan mukaiseksi asumisen ja keskustatoimintojen alueeksi on yleissuunnitelmassa käsittelemättä.



Tesoman asemanseudun osa-aluesuunnittelun tarkastelualue.



Vaiheleiskaavatyön tueksi on tarkoitus laatia visiosuunnitelma, joka päivittää ja täydentää hyväksyttyä yleissuunnitelmaa. Visiosuunnitelman on tarkoitus sisältää muun muassa ehdotukset alueen rakenteesta, toiminnosta, mitoituksista, yhteyksistä lähijuna-asemalle ja virkistysalueille sekä arvion vaihteittain toteutettavista korttelikokonaisuuksista. Visiossa esitetään ratkaisut edellä mainituista sisällöistä, ja siinä huomioidaan ympäristön reunaehdot, kuten meluasiat. Visio toimii lähtökohtana, kun määritellään yleiskaavaan asemakaavaa ja muuta tarkempaa suunnittelua ohjaavat merkinnät ja määräykset. Tarkastelualueelle sijoittuu myös olemassa olevaa asuinrakentamista, joka säi-

lyy nykyisellään. Visiotyössä arvioidaan aluekeskuksen kehityksen vaikutuksia olemassa olevaan asutukseen.

Yleiskaavan selostukseen ja vaikutusten arviointiin sisältyy osa-alueita koskeva kokonaisuus. Tesoman asemanseudun osa-alueita koskeva muuta vaiheleiskaavaa tarkempi ohjaus esitetään vaiheleiskaavan kartalla 5 sekä kaavan selostuksessa erillisenä kappaleena. Vaiheleiskaavassa esitetään maankäytön ja liikenteen ratkaisut sekä ohjausvaihteittaiselle muutokselle asemakaavoituksen pohjaksi. Lisäksi yleiskaavaratkaisussa voidaan huomioida muita kaavatyön aikana esiin nousevia ajankohtaisia kysymyksiä.

Mikä mielestäsi lisäksi lähijunaliikenteen käyttöä Tesomalla?

Minkälaisia Tesomalta puuttuvia kauppaa-, hyvinvointi- tai liikuntapalveluja tai asuntoja lähijunapysäkin ympäristöön mielestäsi voisi tulla?

Onko tarkastelualueella mielestäsi joku ongelmallinen, turvaton tai epäviihtyisä kohta tai alue?

Mitä kävelyn yhteyksiä mielestäsi alueelta puuttuu alueen osien tai viheralueiden välillä?

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Tesoman keskustan ja Raholan radanvarren asemakaavat
- Asemakaavoitusohjelma 2022–2026.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat

- Asemakaavoitus
- Liikennejärjestelmäsuunnittelu
- Elinkeinoyksikkö.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Tesoman yleissuunnitelma 2016.

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

- Alueen visio, joka sisältää alueen toiminnot, mitoituksen, liikenneratkaisun sekä toteuttamisen vaiheistuksen.
- Rakennusinventointi
- Melu- ja tärinäselvitykset
- Arkeologinen inventointi



Lielähti-Hiedanrannan aluekeskus läntisellä Tampereella kehittyi lähivuosina raitiotien rakentamisen ja Lielahden käytöstä poistuneen tehdasalueen muutoksen myötä. Alueelle valmistui vuonna 2020 Hiedanrannan yleissuunnitelma, jonka perusteella on aloitettu laatimaan ensimmäisiä asemakaavoja. Nykyinen kaupallisten palvelujen alue muuttuu toiminnoiltaan nykyistä monipuolisemmaksi asumisen, erilaisten palvelujen ja työpaikkojen alueeksi. Alueen muutos tasapainottaa kaupungin kasvua myös läntiselle Tampereelle ja sitä tukee hyvin nopea ja suora raitiotieyhteys Tampereen ydinkeskustasta.

Alueen kaupallista laajuutta ohjataan tällä hetkellä voimassa olevilla Pirkanmaan maakuntakaavalla ja yleiskaavoilla. Vaihemaakuntakaava, jossa käsitellään kaupan ohjausta, on vireillä. **Kaupungin tavoitteena on ohjata alueen kehittymistä niin, että erilaiset toiminnot ovat liikenteellisesti toimivilla sijainneilla ja niin, että Lielähti-Hiedanrannan alue kasvaa kestävästi asukkaineen ja palveluineen.** Muutoksen

ohjaamiseksi kaupan määrää, laatua ja sijaintia tulee selvittää maakuntakaavaa ja strategista yleiskaavaa tarkemmin. Näin varmistetaan, että kaupungin kehittämistavoitteet toteutuvat ja että keskuksesta kehittyi vetovoimainen ja liikenteellisesti toimiva kaupan alue.

Lielähteen ollaan parhaillaan laatimassa yleissuunnitelmaa. Yleissuunnitelma-alue koskee Lielahdenkadun luoteispuolta. Yleissuunnitelman ehdotus on vaiheyleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteenä, ja ne tulevat nähtäville ja kommentoitavaksi samaan aikaan. Suunnitelmassa on esitetty, miten alueen toimintoja kehitetään asumisen, kaupan, toimitilojen ja tilaa vaativan kaupan alueeksi. Lisäksi suunnitelmassa on osoitettu alueen uudistuva katuverkko, viherverkko ja raitiotielinjaus Ylöjärvelle. Alueen luoteisosassa on tilavaraukset raitiotievarikolle ja uudelle lämpökeskukselle. Yleissuunnitelman sisältö tullaan viemään tarpeellisilta osin vaiheyleiskaavakartalle. Vaiheyleiskaavasta saatavan palautteen perusteella voidaan yleissuunnitelmaa päivittää vaiheyleiskaavan laadinnan aikana.



Lielähti-Hiedanrannan osa-alesuunnittelun tarkastelualue.



Alueen yleissuunnitelman ja muun tarkemman suunnittelun tueksi on tehty selvitys kaupan määrästä, laadusta ja sijainnista. Selvityksessä on arvioitu mitoituksen vaikutuksia koko Lielahden ja Hiedanrannan keskusta-alueella. Raitiotien tarkempaa linjausta Turvesuolla tarkastellaan käynnissä olevassa raitiotien yleissuunnitelmassa välille Tampereen Lielahi-Ylöjärven Leijapuisto. Alueelle tehdään tarvittavia luontoselvityksiä. Yleiskaavatyön yhteydessä tarkastellaan tarvittaessa Sähkölaitoksen tulevaisuuden varauksia alueella.

Yleiskaavan selostukseen ja vaikutusten arviointiin sisältyy osa-alueita koskeva kokonaisuus. Osa-alueita koskeva muuta vaiheyleiskaavaa tarkempi ohjaus esitetään vaiheyleiskaavan kartalla 5 sekä kaavan selostuksessa erillisenä kappaleena. Vaiheyleiskaavassa tarkennetaan alueen kaupan ohjausta ja tarvittaessa päivitetään myös liikenteeseen (raitiotielinjaus Ylöjärvelle) ja energiahuoltoon liittyviä yleiskaavamerkintöjä. Lisäksi yleiskaavaratkaisussa voidaan huomioida muita kaavatyön aikana esiin nousevia maankäyttöön, liikenteeseen tai ympäristöön liittyviä kysymyksiä.

Minkälaisia Lielahi-Hiedanrannan alueelta puuttuvia kauppaa-, hyvinvointi- tai liikuntapalveluja tai asuntoja aluekeskukseen mielestäsi voisi tulla?

Miltä mielestäsi vaikuttaa Lielahden yleissuunnitelmassa esitetyt kävelyn, pyöräilyn, ajoneuvoliikenteen ja raitiotien ratkaisut?

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Lielahden yleissuunnitelma
- Hiedanrannan kehitysohjelma
- Raitiotien yleissuunnitelma Lielahi-Ylöjärven Leijapuisto
- Asemakaavoitusohjelma 2022–2026.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat

- Asemakaavoitus
- Kaupunkiympäristön suunnittelu
- Hiedanrannan kehitysohjelma
- Raitiotie Oy.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Hiedanrannan yleissuunnitelma 2020
- Lielahi-Hiedanranta kaupan selvitys 2021
- Lielahden yleissuunnitelma ja siihen liittyvät selvitykset (valmistuu 2022).

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

- Lepakkoselvitys
- Hyönteisselvitys



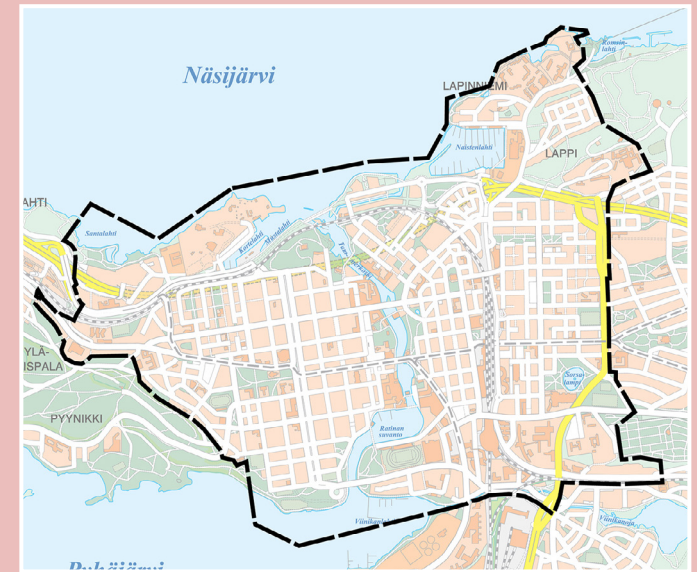
Tampereen keskusta on kaupunkiseudun ja koko Pirkanmaan maakunnan merkittävin keskus. Keskustalla on valtakunnallista ja kasvavaa kansainvälistä merkitystä osana suomalaista ja eurooppalaista kaupunkiverkostoa.

Keskustan rakennetussa ympäristössä on tapahtunut koko 2000-luvun suuria muutoksia. Näkyvimpiä niistä ovat Ratinan, Ranta-Tampellan, Kannen ja Areenan (Nokia Arena) sekä asemanseudun rakentamishankkeet. Merkittäviä toteutuneita liikenne- ja infrastruktuurihankkeita ovat P-Hämppi, Rantaväylän tunneli, raitiotie ja sen vaikutukset Hämeenkatuun sekä Rongantunneli. Keskustassa on voimassa vuonna 2016 hyväksytty keskustan strateginen osayleiskaava Viinikanlahden aluetta lukuun ottamatta. Viinikanlahti liitettiin muuta kantakaupunkia koskevaan kantakaupungin vaiheyleiskaavaan, joka hyväksyttiin keväällä 2021. Vaiheyleiskaavassa alueelle osoitettiin maankäyttö- ja

muita tavoitteita alueen suunnitteluun jätevedenpuhdistamon poistuessa alueelta.

Keskustan osalta vaiheyleiskaavan tarkistamisen keskeiset teemat liittyvät keskustan elinvoiman vahvistamiseen, hyvään saavutettavuuteen kaikilla liikkumismuodoilla sekä viihtyisään ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaan viherympäristöön. Kun kaupunki kasvaa, ajankohtaiseksi kysymykseksi nousee, miten kaupunkiympäristöä täydennetään laadukkaasti kulttuuriympäristö huomioiden.

Elinvoiman osalta tavoitteena on varmistaa monipuolinen yritystoiminta, kaupalliset palvelut, tapahtumat ja mahdollisuudet matkailun kehittämiseen. Keskusta-alueella päivitetään korkean rakentamisen selvitys liittyen mahdolliseen täydentävään rakentamiseen sekä tutkitaan keskustan kytkeytymistä etelän suuntaan.



Keskustan osa-alesuunnittelun tarkastelualue.

Vaiheyleiskaavassa arvioidaan liikennejärjestelmän ajantasaisuutta. Liikennejärjestelmän ajantasaisuuden arviointiin liittyvät muun muassa Tammerkosken ylittävien kävely- ja pyöräily-yhteyksien tutkiminen, maanalaisen pysäköinnin ja huollon ratkaisut, joukkoliikenteen terminaalit sekä liikkumisympäristöjen viihtyisyys.



Keskustan rakentamattomille puisto- ja viheralueille kohdistuu tiivistymisen ja kasvun vuoksi erityisiä paineita. Viheralueilla huomioitavia asioita ovat muun muassa viihtyisyys ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen. Yleiskaavatyössä tutkitaan alueellisen viherkertoimen mahdollisuutta keskustassa, jotta viheralueiden määrä ja laatu tulevat huomioiduiksi tarkemmassa suunnittelussa. Lähelläkohtana käytetään hyväksytyjä kaupunkipuu- ja viherkattolinjauksia.

Keskustan osa-aluetta koskeva muuta vaiheyleiskaavaa tarkempi ohjaus esitetään vaiheyleiskaavan kartalla 5 sekä kaavan selostuksessa erillisenä kappaleena. Vaiheyleiskaavassa esitetään maankäytön ja liikenteen ratkaisut sekä mahdollisesti maanalaisten maankäytön ohjaus. Lisäksi yleiskaavaratkaisussa voidaan huomioida muita kaavatyön aikana esiin nousevia ajankohtaisia kysymyksiä.

Keskustan osa-alueen suunnittelussa tehdään tiivistä yhteistyötä Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman kanssa. Pohjana ovat aikaisemmat, tosiinsa kytkeytyvät ja yhteistyössä valmistellut keskustan strateginen osayleiskaava ja keskustan kehittämissuunnitelma 2018–2030. Yleiskaavan valmistelun aikana arvioidaan näiden ajantasaisuutta, muutostarpeita ja yhteensovitusta sekä ohjelmoidaan yleiskaavaa tuettavia suunnittelu-, rakentamis- ja kehittämishankkeita. Yleiskaavoituksen ja keskustan asemakaavoituksen kanssa yhteistyötä tehdään siten, että yleiskaava palvelee käytännön asemakaavatyötä mahdollisimman hyvin.

Mitkä asiat mielestäsi tekisivät keskustasta vielä paremman asuinpaikkana?

Mitkä asiat mielestäsi tekisivät keskustasta vielä paremman asiointipaikkana ja tapahtumien paikkana?

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Keskustan kehittämissuunnitelma
- Liikennejärjestelmään liittyvät suunnitelmat.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat (mm.)

- Asemakaavoitus
- Viiden tähden keskusta -kehittämissuunnitelma
- Liikennejärjestelmäsuunnittelu
- Joukkoliikenne.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Kansallisen kaupunkipuiston hakemusaineisto ja hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos
- Keskustan seurantajärjestelmän aineisto
- Asemakaavojen ja liikennesuunnittelun selvitysaineisto.

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

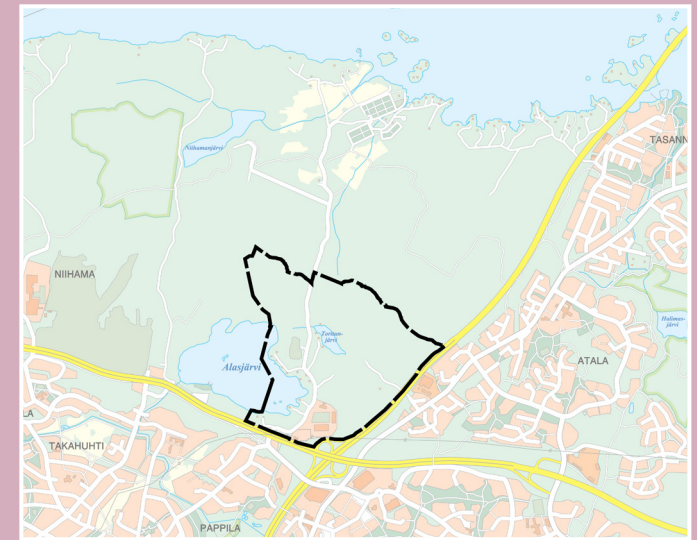
- Korkean rakentamisen selvityksen päivitys
- Tammerkosken ylittävien siltojen selvitys
- Alueellisen viherkertoimen tarkastelu
- Asemakaavojen ajantasaisuuden arviointi suojelumerkintöjen osalta.

Alasjärven itäpuoli



Osa-alue sijaitsee Kauppi-Niihaman itäosassa Teiskontien pohjoispuolella. Teiskontien varsi on yleiskaavan kasvun ja elinvoiman vyöhykettä, johon liittyy raitiotien ja Koilliskeskuksen kehitys. Alasjärven itäpuoli on osa merkittävää Kauppi-Niihaman viherympäristön sekä vapaa-ajan palveluiden aluetta ja kuuluu osittain myös Tampereen kansalliseen kaupunkipuistoon. Tällä hetkellä alueella on muun muassa ratsastustalli- ja koiraharrastustoimintaa, loma-asumista, uimaranta, siirtolapuutarha, Niihaman maja ja Niihaman liityntäpysäköintialue. Alueella on sekä yksityistä että kaupungin maanomistusta.

Osa-alueeseen kohdistuu erilaisia toiveita, tavoitteita ja kehittämistarpeita. Yleiskaavan lisäksi niitä on muun muassa 2020 valmistuneessa retkeilyn kehitysohjelmassa ja valmistelussa olevassa metsienhoidon toimintamallissa. Aasukat ja alueen toimijat tuottivat kehittämisideoita ja -ratkaisuja 2018–2019 toteutetussa Kauppi-Niihaman vertaissuunnitteluhankkeessa. Retkeilyn ja luontoliikkumisen mahdollisuuksien ja palveluiden kehittämistä jatketaan Alasjärven itäosan suunnittelussa yhteistyössä asukkaiden, alueen toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.



Alasjärven itäpuolen osa-alesuunnittelun tarkastelualue.



Kaavatyössä määritellään asemakaavoitettavat aluekokonaisuudet ja toimintojen tilatarpeet sekä tarkastellaan kehittämisen ohjelmointia. Voimassa olevan yleiskaavan tavoitteita tarkennetaan, jotta ne tukevat paremmin asemakaavoitusta ja muuta kehittämistä. Alueen siniviherrakenteen ominaispiirteitä ja tarpeita sekä virkistyskäytön ja liikenneympäristön kehittämismahdollisuuksia täsmennetään. Tarkemmin selvitetään voimassa olevassa yleiskaavassa osoitetun kehitettävän keskitettyjen liikunta-, urheilu ja vapaa-ajan palveluiden alueen toimintoja sekä niiden saavutettavuutta. Lisäksi tutkitaan alueen kytkeytymistä ympäröiviin kehittyviin alueisiin (Koilliskeskus ja Alasjärven länsipuoli), yleiskaavan mukaisen leirintämatkailutoiminnan sijoitusmahdollisuuksia sekä sitä, miten siirtolapuutarha-alueita voisi kehittää.

Miten alueen nykyisiä toimintoja mielestäsi tulisi kehittää?

Mitä virkistyspalveluita mielestäsi alueella voisi kehittää?

Miten alueen saavutettavuutta mielestäsi voisi parantaa?

Aluetta koskeva muuta vaiheyleiskaavaa tarkempi ohjaus esitetään kartalla 5. Kartalla esitetään asemakaavoitettavien alueiden käyttötarkoitukset. Tarvittaessa tarkennetaan esimerkiksi virkistysreitistöä yleiskaavakartalla 2 *Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut*. Osa-alueita koskeva kuvaus esitetään kaavan selostuksessa erillisenä kappaleena.

Suunnittelun tueksi laaditaan selvityksiä ja tarkasteluja liikenteestä, luontoarvoista ja virkistysreitistökokonaisuudesta sekä Tampereen leirintämatkailukonseptoinnista. Kauppi-Niihaman vertaissuunnitteluhankkeen aineistoa hyödynnetään suunnittelun yhtenä lähtöaineistona.

Kytökset muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Teiskontien varren asemakaavat ja Alasjärven länsiosan yleissuunnitelma
- Asemakaavoitusohjelma 2022–2026
- Seuturaitiotien hankesuunnittelu
- Metsienhoidon toimintamalli 2021–2030
- Luontovirkistyspalveluohjelma
- Retkeilyn kehitysohjelma 2021–2025
- Alasjärven eritasoliittymän kehittäminen.

Mukana olevat yksiköt, palveluryhmät ja kehitysohjelmat

- Asemakaavoitus
- Liikennejärjestelmän suunnittelu
- Kiinteistötoimi
- Ympäristönsuojelu
- Visit Tampere
- Liikuntapalvelut.

Valmiina olevat selvitykset ja lähtöaineistot

- Vertaissuunnitteluhankkeen aineisto 2018–2019
- Kaupungin luontoselvitystiedot.

Laadittavat selvitykset ja tarkastelut

- Tampereen leirintämatkailun konseptointi -selvitys
- Luontotiedon täydentäminen maankäytön kehittämisalueille.
- Arkeologinen inventointi

Vaiheleiskaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi

Kaavan tulee lain mukaan perustua suunnitelmaan, joka arvioi kaavan merkittävät vaikutukset. Suunnittelun pohjaksi laaditaan tutkimuksia ja selvityksiä. Kun kaavaa laaditaan, on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Kaavatyön aikana tulee arvioida, millaisia vaikutuksia yleiskaavan mukaisella toteutuksella on muun muassa asukkaisiin, luontoon, liikenteeseen, päästöihin ja elinkeinoelämään.

Mitä arvioidaan

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19:n mukaan kaavaa laadittaessa arvioidaan suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

1. ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
6. elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Miten arvioidaan

Yleiskaavatyön aikana laaditaan erilaisten vaikutusarviointien tueksi muun muassa paikakatietoanalysejä niin nykyhetkestä kuin mahdollisesta tulevaisuudesta. Yleiskaavasunnitelman sisältöä peilataan myös työn lähtökohtana olevien asiakirjojen (muun muassa kaupunkistrategia) luomiin tavoitteisiin. Lisäksi suunnitelmaa arvioidaan suhteessa prosessin aikana tehtyihin selvityksiin ja niiden johtopäätöksiin. Näiden lisäksi arvioinnissa voidaan käyttää myös muita hyväksi koettuja menetelmiä.

Vaiheyleiskaavan esittäminen teemoittain kartoilla

Strategisuus ja mittakaava

Strategista yleiskaavaa tulkitaan aina sen mittakaavan osoittamalla tasolla. Vaiheyleiskaavan mittakaava on noin 1:60 000. Tarkemmat osa-alesuunnitelmat laaditaan muuta vaiheyleiskaavaa tarkemmalla tasolla.

Syntyvä aineisto

Tampereella yleiskaava on aiemmin esitetty neljällä kaavakartalla. Jokaiselta neljältä kaavakartalta vaiheyleiskaavaan kuuluvat ne kaavamerkinnot ja -määräykset, joihin on kyseisellä valtuustokaudella tehty muutoksia. Näiden kaavamerkintöjen kohdalta kumotaan lainvoimaisen yleiskaavan merkinnot ja ne esitetään kumottavien merkintöjen kartoilla.

Valtuustokaudella 2021–2025 Tampereen kantakaupungin vaiheyleiskaavaan lisätään viides kartta. Kaikki viisi karttaa ovat oikeusvaikutteisia. Viidennellä kartalla esitetään osa-alueiden suunnitelmat tarkemmassa mittakaavassa kuin muu kartta-aineisto. Kaavakartat sisältävät niitä koskevat merkinnot ja määräykset.

Kaavakarttoja täydentää kaavaselostus, jossa esitetään yleiskaavan lähtökohdat, tavoitteet, suunnitelman sisältö ja vaikutusten arviointi. Lisäksi kaava-aineistoon kuuluu tarvittava määrä prosessin aikana tehtäviä selvityksiä, suunnitelmia, tarkasteluja ja yhteenvetoraportteja prosessin aikana saaduista mielipiteistä ja muistutuksista vastineineen.

Vaiheyleiskaavan kartat ovat:

1. Yhdyskuntarakenne
2. Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut
3. Kulttuuriperintö
4. Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto
5. Osa-alueiden kehittämisperiaatteet

Suunnittelun aikataulu ja siihen osallistuminen

Yleiskaavaprosessi kestää valtuustokauden eli neljä vuotta. Prosessiin kuuluu neljä vaihetta: Aloitusvaihe, valmisteluvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe. Kolmessa vaiheessa asukkailla ja muilla tahoilla on mahdollisuus osallistua kaavan laadintaan ja antaa palautetta nähtäville asetettavista suunnitelmista ja aineistoista. Aloitusvaiheessa laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, valmisteluvaiheessa vaiheyleiskaavaluonnos ja ehdotusvaiheessa vaiheyleiskaavaehdotus. Hyväksymisvaiheessa tehdään viimeiset tarkistukset kaavakartalle ja selostukseen, minkä jälkeen valtuusto hyväksyy Kantakaupungin vaiheyleiskaavan 2021–2025.

Ketkä voivat osallistua?

Kaikkia niitä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, kutsutaan osallisiksi. Osallisilla tulee olla mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Myös sellaiset viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, ovat osallisia.

2021
Kaupunkistrategian hyväksyminen valtuustossa
Yleiskaavoituksen työohjelman valmistelu

Osallistuminen

2022
Työohjelman käsittely valtuustossa
Yleiskaavatyö vireille kaupunginhallituksessa
1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtäville
Asukastilaisuudet
Valmisteluaineiston ja luonnoksen valmistelu

Voit tutustua OAS:iin ja jättää mielipiteen

2023
2. Valmisteluaineisto ja luonnos nähtäville
Asukastilaisuudet
Palautteen huomioiminen
Ehdotuksen valmistelu

Voit tutustua kaavaluonnokseen ja jättää mielipiteen

2024
3. Ehdotus nähtäville
Asukastilaisuudet
Muistutusten huomioiminen
Viranomaisneuvottelu
4. Vaiheyleiskaavan hyväksyminen valtuustossa

Voit tutustua kaavaehdotukseen ja jättää muistutuksen

Voit jättää hyväksymispäätöksestä valituksen hallinto-oikeuteen

Osallistumismahdollisuudet suunnittelun eri vaiheissa

Vaiheyleiskaavan teema	Vaiheyleiskaavan osalliset	Teeman osalliset	Osallistuminen vaiheyleiskaavaan	Teemaan liittyvät osallistumisen tavat
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen		Tampereen Vesi Liikelaitos Tampereen Sähkölaitos Oy	Tutustuminen: Voit tutustua aineistoihin yleiskaavoituksen internet-sivuilla tai Tampereen kaupungin palvelupisteessä. Internet-sivuilla voit katsoa myös kaavasta laadittavia esittelyvideoita. Voit olla suunnittelijoihin yhteydessä kaavatyön aikana, kun sinulla on kysyttävää tai kommentoitavaa.	Voit osallistua vaiheyleiskaavan tapahtumiin, tutustua aineistoihin ja antaa palautetta eri vaiheissa. Voit olla suunnittelijoihin yhteydessä kaavatyön aikana, kun sinulla on kysyttävää tai kommentoitavaa.
Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut	Tampereen kaupungin asukkaat, maanomistajat ja kiinteistöjen omistajat	Virkistys-, urheilu- ja vapaa-ajan yhdistykset ja toimijat Ympäristö- ja luontoyhdistykset ja -toimijat	Osallistuminen: Voit osallistua asukastilaisuuksiin aloitus-, valmistelu- ja ehdotusvaiheissa. Tilaisuudet järjestetään joko live- tai etätilaisuuksina vallitsevan pandemiatilanteen mukaisesti. Järjestämistapaan vaikuttaa myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.	Voit osallistua Tesomaa koskevaan asukastilaisuuteen aloitus- ja valmisteluvaiheissa ja katsoa yleiskaavaratkaisua koskevia esittelyvideoita. Voit osallistua alueen visiotyötilaisuuksiin, joita kohdistetaan sekä alueen toimijoille että asukkaille.
Tesoma	Tampereella toimivat yritykset, yhdistykset ja yhteisöt	Alueen asukkaat, yritykset ja yhdistykset Alueen hankekehittäjät Väylävirasto	Osallistuminen: Voit osallistua asukastilaisuuksiin aloitus-, valmistelu- ja ehdotusvaiheissa. Tilaisuudet järjestetään joko live- tai etätilaisuuksina vallitsevan pandemiatilanteen mukaisesti. Järjestämistapaan vaikuttaa myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.	Voit osallistua Tesomaa koskevaan asukastilaisuuteen aloitus- ja valmisteluvaiheissa ja katsoa yleiskaavaratkaisua koskevia esittelyvideoita. Voit osallistua alueen visiotyötilaisuuksiin, joita kohdistetaan sekä alueen toimijoille että asukkaille.
Lielahdi-Hiedanranta	Naapurikunnat Eri viranomaiset Kaupunkisuunnittelun toimialat	Alueen asukkaat, yritykset ja yhdistykset Lielahden yleissuunnitelman osalliset Tampereen Sähkölaitos Oy	Osallistuminen: Voit osallistua asukastilaisuuksiin aloitus-, valmistelu- ja ehdotusvaiheissa. Tilaisuudet järjestetään joko live- tai etätilaisuuksina vallitsevan pandemiatilanteen mukaisesti. Järjestämistapaan vaikuttaa myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.	Voit osallistua Lielahden ja Hiedanrannan suunnittelukatsausta koskevaan asukastilaisuuteen aloitusvaiheissa ja myöhemmin Lielahdi-Hiedanrannan osa-alueita koskeviin vaihekaavan tilaisuuksiin. Lisäksi Lielahden yleissuunnitelmasta voi antaa palautetta vaiheyleiskaavan aloitusvaiheissa. Vaihekaavaratkaisusta on esittelyvideo katsottavissa.
Keskusta	Kaupungin eri organisaatiot	Alueen asukkaat, yritykset ja yhdistykset Alueen hankekehittäjät Alueella asioivat	Palaute: Voit jättää mielipiteen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta ja luonnoksesta. Kaavaehdotuksesta voit jättää muistutuksen. Mielipiteen ja muistutuksen voit jättää, kun aineistot on asetettu nähtäville.	Voit osallistua Keskustaa koskevaan asukastilaisuuteen aloitus- ja valmisteluvaiheissa ja katsoa yleiskaavaratkaisua koskevia esittelyvideoita. Lisäksi keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyen järjestetään mahdollisesti erillisiä vuorovaikutustapahtumia.
Alasjärven itäpuoli		Alueen asukkaat, loma-asukkaat ja toimijat Virkistyskäyttäjät Alueen maanomistajat	Palaute: Voit jättää mielipiteen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta ja luonnoksesta. Kaavaehdotuksesta voit jättää muistutuksen. Mielipiteen ja muistutuksen voit jättää, kun aineistot on asetettu nähtäville.	Voit osallistua Alasjärven itäpuolta koskevaan asukastilaisuuteen aloitus- ja valmisteluvaiheissa ja katsoa yleiskaavaratkaisua koskevia esittelyvideoita.

Mistä ja miten toivomme mielipiteitä ja kommentteja?

Aloitusvaiheessa (keväällä 2022) toivomme mielipiteitä erityisesti

- vaiheleiskaavatyöhön osallistumisesta ja toiveista osallistumistapojen suhteen (tilaisuudet, kyselyt)
- koko kantakaupunkia koskevien teemojen tavoitteista ja sisällöistä
- osa-alue tarkastelujen tavoitteista ja sisällöistä
- vaiheleiskaava-käsitteen ymmärrettävyydestä.

Valmisteluvaiheessa (keväällä 2023) toivomme mielipiteitä erityisesti

- vaiheleiskaavan luonnoksesta ja sen sisällöstä
- kaava-aineistojen ymmärrettävyydestä ja käytettävyydestä
- vaiheleiskaavan ratkaisusta, jotka liittyvät ilmastopäästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen (ovatko ratkaisut oikeita ja riittäviä?)
- osa-alueiden käyttäjien kokemuksista Tesoman asemansseudulta, Lielähti-Hiedanrannasta, keskustasta ja Alasjärven itäpuolelta ja siitä, ovatko osa-alueille esitetyt vaiheleiskaavan ratkaisut oikeita.

Ehdotusvaiheessa (keväällä 2024)

Vaiheleiskaavan ehdotus asetetaan nähtäville ja siitä voi jättää muistutuksen nähtävillä olon aikana. Viranomaisilta ja muilta tahoilta pyydetään lausunnot. Muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka viedään kaupunginhallituksen käsiteltäviksi. Palautteen pohjalta on mahdollista tehdä pieniä korjauksia kaavakarttaan ja kaavan selostukseen. Mikäli kaavaehdotukseen tehdään kaupunginhallituksen linjauksen pohjalta suuria muutoksia, asetetaan ehdotus uudelleen nähtäville.

Muistutusten vastaanotto

Muistutuksen voi lähettää vaiheleiskaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana osoitteella:

Kirjaamo@tamper.fi

Tampereen kaupunki

Kirjaamo

PL 487, 33101 Tampere

Käyntiosoite: Frenckellinaukio 2 B
avoinna ma - pe klo 9.00–16.00

Palautteeseen pyydetään merkitsemään diaarinumero TRE:8581/10.02.03/2021

**Yleiskaava ohjaa
Tampereen kehittämistä vuoteen 2040.**

Yhteystiedot ja ohjeet yleiskaavaprosessin seuraamiseen

Yhteystiedot

Yleiskaavapäällikkö **Pia Hastio**

puhelin 040 801 6917

Projektiarkkitehti **Lotta Kauppila**

(Tesoman asemanseudun ja Lielähti-Hiedanrannan osa-alueet)

puhelin 040 800 7212

Kaavoitusarkkitehti **Mirkka Katajamäki**

(Viherympäristö, Alasjärven itäpuolen osa-alue)

puhelin 044 423 5177

Erikoissuunnittelija **Taru Heikkinen** (Sopeutuminen)

puhelin 041 730 7069

Kaavoitusarkkitehti **Dani Kulonpää** (Keskustan osa-alue)

puhelin 040 674 5311

Johtava erikoissuunnittelija **Ulla Lautaoja**

(Karttapalvelu Oskari)

puhelin 040 171 5459

etunimi.sukunimi@tampere.fi

Linkit karttapalveluun ja yleiskaavan nettisivulle

Oskari – karttapalvelu kartat.tampere.fi/oskari

Vaiheyleiskaavan nettisivut tampere.fi/vaiheyleiskaava2021-2025

Tampereen palvelupiste

tampereenpalvelupiste@tampere.fi

Puh. 041 730 8168

Frenckellinaukio 2B

Seuraa kaavatyön etenemistä

Tampereen yleiskaavoitus X:ssä (entinen Twitter)

twitter.com/TREyleiskaava

Muuttuva Tampere –Instagram instagram.com/muuttuvatampere

Kaupungin kuulutukset tampere.fi/ilmoitustaulu

Ota yhteyttä ja kysy lisää. Autamme mielellämme.

Lielahden yleissuunnitelma

Yleissuunnitelman ehdotus

Seudullisen tilaa vaativan kaupan alueella uutta kaupallista tilaa ~76 000 k-m² josta maantasossa 50 000 m².

Selitteet

- Liiketilat ja muut toimitilat
- Asuinrakennukset
- Rakenteellinen pysäköinti (ja kansipaha)
- Nykyiset rakennukset on merkitty harmaammalla.
- Kivijalkaliiketojen aukeamissuunta
- Aukio + pysäköintiä viherperiaatteilla
- Puisto
- Aukea
- Metsä
- Kosteikko
- Ohjeellinen hulevesipainanne
- Tieyhteys
- Kadunvarsipysäköinti
- Kevyen liikenteen yhteys
- Raitiotie
- Raitiotiepysäkki
- Maanomistus (taustakartta)
 - Kaupunki
 - Yksityinen

Liite 1 Lielahden yleissuunnitelman ehdotus

(Päivitys 7.3.2023: Lielahden yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 24.10.2022 jatkosuunnittelun pohjaksi.)

